

ROMA SZAKKOLLÉGIUM
ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM

2023

Tudományos
Érdeklődés Támogatása
2023. április 04.
programfüzet

EKKE RSZK A BELÜGYMINISZTERIUM
TÁMOGATÁSÁVAL

BELÜGYMINISZTERIUM

ROMA SZAKKOLLÉGIUM
ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM

Tudományos Érdeklődés Támogatása - a rendezvény programfüzete

Szerkesztette: A tudor csoport

Eger, 2023

Kiadja: Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Roma Szakkollégiuma

Tartalom

Előszó	- 3 -
A rendezvény részletei	- 4 -
Az előadások rövid, tartalmi összefoglalói	- 5 -
Ferenc Nikolett: A homoszexualitással kapcsolatos vélekedések vizsgálata az Egri Szociális Szolgáltató Intézményben	- 5 -
Magyar Mária: Az óvodai és iskolai szociális segítő lehetőségei a köznevelésben	- 8 -
Szentmiklósi Viola Ágnes: A pedagógus szakma presztízs vizsgálata	- 11 -
Oláh Ábrahám: Fekete füst – a roma holocaust	- 13 -
Horváth Ádám: A tanári pálya elhagyásának okai különös tekintettel a természettudományokra nézve	- 14 -

Előszó

Az EKKE - Roma Szakkollégium alapvető célkitűzése, hogy hozzájáruljon a közéleti feladatvállalás iránt elkötelezett, aktív társadalmi párbeszédet folytató roma értelmiségiek formálódásához, akik a szakmai kiválóságot ötvözik a társadalmi és szociális kérdések iránti érzékenységgel. A magyarországi roma felzárkózás érdekében kiemelt feladat a jövőt építő értelmiség képzése, amely érdekében a szakkollégium hallgatói a „Tudor munkacsoport” keretein belül társadalomtudományi kutatásokat végeznek, a tudományos érdeklődés népszerűsítése érdekében rendezvényeket szerveznek.

A szakkollégiumi munka egyik fontos eleme, hogy a hallgatók a „kötelező” kutatómunkán túl megtalálják a saját érdeklődésüknek megfelelő témát, abban tudományos igényességgel elmélyüljenek, kutatómunkát folytassanak. Ennek támogatására jött létre a TÉT programelem – mely a tudományos érdeklődést hívatott támogatni. Célja, hogy a hallgatók egymás munkájának megismerésével mintát és bátorítást kapjanak saját kutatásukhoz, konstruktív szakmai vitaműhely alakuljon ki a szakkollégium keretein belül.

Jelen rendezvényünk egy újabb állomás ezen az úton, ahol hallgatóink mutatják be OTDK-ra jutott pályamunkáikat, kutatási témájukat.

A rendezvény részletei

Helyszín:

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, B ép. 404-es terem

Kezdés: 18:00

Az előadásokra 10-10 perc időtartam jut, majd azokat a kérdések, észrevételek követik 5 percben.

Az előadások rövid, tartalmi összefoglalói

Ferenc Nikolett: A homoszexualitással kapcsolatos vélekedések vizsgálata az Egri Szociális Szolgáltató Intézményben

A homoszexualitás már az írott történelem óta létezik. A homoszexualitás fogalmának meghatározása érdekében a történelem során számos elmélet, vizsgálat született. Dolgozatom első felében igyekeztem egy átfogó képet adni arról, hogy egyes elméletek, és tudományágak szerint mit jelent a homoszexualitás. Nem csak a homoszexualitás, hanem más, a téma szempontjából releváns fogalmakat is igyekeztem tisztázni a könnyebb érthetőség érdekében. Egyes kutatások kifejezetten a homoszexualitás kialakulásának okát vizsgálták, mint például a szocializációs elméletek, vagy a genetikai elméletek, mely szerint egy génmódosulás okozza a homoszexualitást, mások pedig idegrendszeri betegségként jellemezték. Nem csak maga a fogalom tartalma volt az, ami az évek során folyamatosan változott, hanem annak társadalmi megítélése és jogi szabályozása is.

A mai Magyarországon egyre több mozgalom, civil szerveződés alakul az LMBTQ emberek céljainak elérése érdekében. Éppen ezért a szakirodalmi áttekintés utolsó részében bemutattam pár olyan civil szervezetet, melyek meghatározó szereplői a mai magyar LMBTQ mozgalomnak. A szakirodalmi áttekintés után kutatásom bemutatása következett. A kutatást az Egri Szociális

Szolgáltató Intézmény dolgozói körében végeztem. A kutatás módszerül a kérdőívet választottam, mely anonim volt, s önkéntes alapon működött. A kérdőív 28 kérdést tartalmazott, amelyből 25 zárt végű kérdés volt, valamint 3 skálát is tartalmazott. A kérdőívet interneten keresztül osztottam meg az Intézmény dolgozóival. A kérdőívet kitöltő dolgozók válaszait dolgoztam fel. A hipotéziseim a következők voltak: • A 35 év alattiak elfogadóbbak a homoszexuálisokkal szemben, mint a 35 év felettiak.

- A keresztény vallás gyakorlásának mértéke nagy szerepet játszik a homoszexualitás el nem fogadásában.
- Minél magasabb iskolai végzettsége van az egyénnek, annál elfogadóbb a homoszexuálisokkal szemben.

Hipotéziseim közül egy nyert bizonyítást, mely szerint a 35 év alattiak elfogadóbbak a homoszexuálisokkal szemben, mint a 35 év felettiak. A másik két hipotézisem, amiben azt feltételeztem, hogy a vallásgyakorlás mértéke nagy szerepet játszik a homoszexualitás el nem fogadásában, illetve, hogy minél magasabb az illető iskolai végzettsége, annál 44 elfogadóbb a homoszexuálisokkal szemben nem nyert bizonyítást. A második és a harmadik feltételezésem, az adott vizsgálati egységre érvénytelen, hiszen az adatfeldolgozás során nem fedezhető fel számottevő eltérés ezekben a kérdésekben. Úgy vélem, ennek az az oka, hogy a vizsgálatomat a szociális szférában végeztem. A szociális pályát én hivatásnak tekintem. Úgy gondolom, hogy aki ezt a pályát választja, az eleve elfogadóbb a társadalom egyes csoportjaival szemben. Valószínűsítem, hogy egy másik munkaterületen ugyanez a kérdőíves felmérés más

eredményt hozott volna. A homoszexualitással kapcsolatos attitűdök vizsgálata érzékeny téma. A kérdőív összeállítása során attól tartottam, hogy nem sikerül majd megvalósítani éppen a téma érzékenysége miatt. Ugyanakkor a válaszadók nyitottak voltak a témával kapcsolatban, s megválaszolták a feltett kérdéseket. A válaszadók nyitottsága abból is látható, hogy 138 főből 100-an megválaszolták a kérdőívet. a kutatási adatok elemzése során összefüggést találtam annak kapcsán, hogy az ellenkező nemű homoszexualitás elfogadhatóbb a vizsgált személyek számára, mint a velük megegyező nemű homoszexualitás. Ez azt jelenti, hogy a nők csupán 6%-a mondta azt, hogy a lesbikusság jobban elfogadható, mint a férfi homoszexualitás, ugyanakkor erre a válaszra a férfi kitöltők 25%-a mondta azt, hogy a lesbikusság jobban elfogadható, mint a férfi homoszexualitás. A férfi homoszexualitás megítélésével kapcsolatban a nők 36%-a gondolja azt, hogy kevésbé elfogadott, ugyanakkor ez az arány a férfiaknál 58%. Ezzel kapcsolatban nem állítottam fel hipotézist, de a szakdolgozati témám további, mélyebb vizsgálatát lehetne erre az összefüggésre alapozni, akár egy következő szakdolgozat keretein belül. A továbbiakban ezzel az összefüggéssel kapcsolatban megpróbálnék arra választ kapni, hogy ez valóban egy összefüggés-e vagy csak a társadalmi távolítás egyik példája.

Magyar Mária: Az óvodai és iskolai szociális segítő lehetőségei a köznevelésben

Az Egerben – mint székhelyen – működő Család- és Gyermekjóléti Központ az Egri Járás közigazgatási területén (Egeren kívül még 21 település) végzi gyermekvédelmi tevékenységét. Küldetésüknek érzik, hogy szakmailag jól képzett szakemberekkel dolgozzanak együtt, akik feladataik ellátásában töreksenek a lelkiismeretességre, és elhivatottságuk vezeti őket munkavégzésük során. A gyermekek érdekeinek védelme, veszélyeztetettségük megelőzése, felismerése, megszüntetése az elsődleges cél, s eme feladataikat a Szociális Etikai Kódex előírásainak szem előtt tartásával végzik az ott tevékenykedő szociális szakemberek. A központ a gyermekek igényeinek megfelelő, ahhoz igazodó szolgáltatásokat nyújt. Ilyenek például az utcai és lakótelepi szociális munka, az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás, kapcsolattartási ügyelet, melynek keretében biztosítják a közvetítői eljárást, kórházi szociális munka, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat, de nyújtanak jogi információkat, pszichológiai tanácsadásért fordulhatnak hozzájuk, és családkonzultáció, családterápiát is nyújtanak az azt igénylőknek. 2018. szeptember 1-jétől az önkormányzatok által fenntartott család- és gyermekvédelmi központok látják el valamennyi köznevelési intézményben az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet, mint ahogyan az egri székhelyű központ is. Legfontosabb cél, hogy az Egri Járás

köznevelési intézményeiben jogviszonnyal rendelkező gyermekek veszélyeztetettségét megelőzzék, illetve, ha már észlelhető a veszélyeztetettség, akkor a megszüntetés érdekében minden támogatást megadjanak a gyermekeknek, családjuknak, és a köznevelési intézmény pedagógusaival együttműködve, őket is támogatva végezzék segítő tevékenységüket. Az Egri Járás területén 17 óvodai és iskolai szociális segítő szakember látja el a köznevelési intézményekben a segítő tevékenységet, legtöbbször már 2018-tól végzik munkájukat. Főként szociálpedagógus végzettséggel rendelkeznek, mely, kiemelt fontosságú, hiszen a köznevelési intézményekben gyermekekkel foglalkoznak, s munkájuk pedagógiai jellege elengedhetetlen segítő tevékenységükben. Az óvodai és iskolai szociális segítők válasza azt mutatják, hogy nagyrészt sikeresnek, szakmailag felkészültnek érzik magukat hivatásukban. Néhány bizonytalanságot az okozhat, hogy vannak a számukra előírt protokollban olyan kitételek, melyeket nehezebben tudnak összeegyeztetni terepen végzett munkájuk során. Utalást az adminisztrációra tettek, mely nagyobb terhet ró rájuk, és a már említett munkaformák és munkamódszerek arányainak eltérése, mely nem mindig felel meg a protokollban előírtaknak. A segítők munkájukat fontosnak érzik, a köznevelési intézmények többsége is igényli, befogadja ezt a segítő tevékenységet. A hiányérzet adódhat abból, ahol a befogadó attitűd nem annyira pozitív, de ez javulhat a segítő szakember személyiségének, kompetenciáinak megnyilvánulása révén is. Összességében elmondható, hogy az óvodai és iskolai szociális segítők fontos és szükséges segítő munkát végeznek a köznevelési intézményekben, a szociális

munka módszereinek felhasználásával, pedagógiai ismereteik hozzáadásával, tapasztalataikkal járulnak hozzá az oktató-nevelő munkához. Tevékenységük a gyermekek érdekeinek szem előtt tartásával, az ő védelmükben történik. Szociokulturális hátterük figyelembevételével segítik a szociális szakemberek a hátrányok leküzdésében az arra rászoruló gyermekeket, és együttműködve a családokkal, a pedagógusokkal, egyéb interdiszciplináris terület szakembereivel válik ez a szolgáltatás teljeskörűvé a gyermekek védelmében.

Szentmiklósi Viola Ágnes: A pedagógus szakma presztízs vizsgálata

Az elmúlt évtizedekben a társadalom folyamatos változásokon esett át, és ebben nagyon nagy szerepet játszott a globalizáció. Ez a változás természetesen, hazánkban is jól nyomon követhető. A korábban, főleg a rendszerváltás előtti, a társadalom által megbecsült szakmák lecserélődtek. Míg a rendszerváltás előtt sokkal kevesebb szellemi foglalkozású munkás dolgozott, addig napjainkra tapasztalható tendencia az, hogy egyre növekszik a szellemi munkát végzők száma, és egyre jobban növekszik azoknak a száma, akik felsőfokú végzettséget szereznek. Nő azoknak a száma, akik a szolgáltató szektorban dolgoznak, fokozatosan növekszik a szakképzett és a szakképzetlen dolgozók közti különbség, itt fontosnak tartom megemlíteni az iskola és az oktatás szerepét.

Dolgozatomban elsősorban a fiatal, pályakezdő, gyakornokként dolgozó, pedagógus hallgatókat vizsgálom. A kutatási területemet az Észak - Magyarországon gyakornoki munkát végző pedagógus hallgatókra szűkítettem. Azért ez a csoportot választottam mérőeszközöm alanyának, mert azt szerettem volna vizsgálni, hogy ennek a korosztálynak milyen mértékben gyakorolt hatást a szakmákkal kapcsolatos attitűdjére a már korábban említett társadalmunkban végbement változás. Ezen túlmenően is, hogyan látják saját szakmájuk helyzetét, a többi szakmához viszonyítva.

Kérdőívem egyik alapjául egy, a KSH által 2016-ban kiadott presztízsvizsgálat szolgált, ami a különböző szakmák presztízsét vizsgálja. A mintavételek alapját

elsősorban az egyetemista fiatalok képezik. Kérdőívemben arról kérdezem a fiatalokat, hogy hogyan látják napjainkban a pedagógus szakma presztízsének alakulását. Fókuszálók emellett arra is, hogy a kitöltők családjában van-e pedagógus és ez a hatás formálta-e a kérdőív kitöltőjének attitűdjét azzal kapcsolatban, hogy mennyire gondolja társadalmilag hasznosnak a pedagógus szakma tevékenységét.

A pedagógus szakma különösen meghatározó az emberek életében, a pedagógusok pedig, a gyermekek számára az elsők, akik az iskolákban prezentálják a gyermekek számára a társadalmi normákat, szabályokat és értékeket. Egyszerre oktatnak és nevelnek, munkájuk pedig fundamentuma a társadalmi működéseknek azáltal, hogy ismereteket adnak át a gyerekeknek.

Oláh Ábrahám: Fekete füst – a roma holocaust

Dolgozatom témája a roma holocaust, viszont nem feltétlenül csak a történetiség elemzésére helyeztem a hangsúlyt; sokkal nagyobb jelentősége van az előzményeknek, illetve a következményeknek, ha úgy tetszik a hatásoknak. A holocaust kezdeti értelmezése kapcsán mára fogalomértelmezésnél nem volt egységes álláspont és a döntésképtelenség nemcsak a fogalomértelmezés kapcsán jött elő, hanem az áldozatok számbavételénél, a felelősségre vonásnál....

A 21. század emberének ez már kezd letisztulni viszont ez még, nincs letisztázva, lezárva és valószínűleg soha nem is lesz. A zsidók kapcsolata a Harmadik Birodalommal mondhatni nagyon sok szempontból kielemezett téma viszont okának elfogadása nem tud érvényesülni a közvéleményben. Az emberközpontúság, emberi értékek szem előtt tartásának a világképében ez a faji irtás nem fér meg. A romák tragédiájának a feldolgozása, a rasszizmus jelenségével való összekapcsolása, a náci – fasiszta faji ideológiával való viszonya nem annyira kiemelt; kevés szó esik róla. A kutatásom célja volt, hogy rávilágítsak a romák holocausti - áldozati szerepének a háttérbe szorulásának az okára, az egységes roma történelmiség, identitásvesztés, az emlékezet hiányára, arra a kiszorulásra, amely végig kíséri a romákat a 21. században is illetve célom, hogy okot keressek arra amiért ez a jellegű tömeges ember/fajirtás megkezdődhetett – folytatódhatott.

Horváth Ádám: A tanári pálya elhagyásának okai
különös tekintettel a természettudományokra
nézve

A diplomamunkám során azt az aktuális kérdéskört jártam körbe, hogy a tanári pályaelhagyás mögött milyen okok állnak. Számos szempontot vettem alapul, hogy hogyan is szeretném megvizsgálni ezt a témát. Egyrészt a pályakövetést, amely során szociometriai és demográfiai vizsgálatokat végeztem. Ezt követően felmértem a megbecsültség mértékét különböző kategóriák szempontjából (gyerekek, szülők, vezetőség, kollégák). Vizsgálatot végeztem a fizetéssel kapcsolatban, hogy napjainkban milyen bruttó alapbér között mozognak a tanárok bérei, valamint, hogy mennyire elégedettek a kapott fizetésükkel. Azt is szemügyre vettem a tanárok körében, hogy a leterheltségek (adminisztráció, helyettesítés, ingázás stb.) milyen mértékben viselik és terhelik őket le a munkájuk során. Az utolsó vizsgálat a kiegészítőre koncentrált, amely kapcsán három részterületet mértem és értékeltem ki. Ezen területek az érzelmi kimerültségre, a deperszonalizációra és a teljesítmény csökkenésre terjedtek ki. A diplomamunkán kapcsán kvalitatív kutatást végeztem, amelyben kérdőíves módszert használtam. A kiválasztott mintám, nem más, mint az elmúlt 10 évben ide járt természettudományos hallgatók, ezért a kérdőívemben úgy nevezet univerzális kérdéseket tettem fel. Az adatbázisból kigyűjtöttem a nappali és levelezős tanár szakos hallgatókat, valamint azokat, akik rövid ciklusban végezték el a tanár szakot. Összesen 1312 embernek ment ki a kérdőív. Ennek

időpontja április 20-a volt. A kérdőívet összesen 176 ember töltötte ki, amely nyílt és zárt kérdéseket tartalmazott. Likert-skálát és rangsorolást használtam. A kérdőív kitöltése online formában volt elérhető, amelyet a Google űrlappal valósítottam meg. A fentiekben felsorolt vizsgálati területeket elemeztem és kiértékeltem, majd az egyes hipotéziseim alátámasztottam és cáfoltam.